

Remissvar på Delbetänkandet En utvecklad översiktsplanering Del 1: Att underlätta efterföljande planering (SOU 2018:46)

Inledning

Fortifikationsverket har tagit emot *Delbetänkandet En utvecklad översiktsplanering Del 1: Att underlägga efterföljande planering SOU 2018:46* på remiss från Näringsdepartementet.

Synpunkter

Fortifikationsverket har tagit del av underlaget och lämnar följande synpunkter.

Generella synpunkter

Utredningen konstaterar att dagens system för samhällsplanering är relativt väl fungerande, men att det finns förbättringsutrymme i arbetet med översiktsplaner. Fortifikationsverket, som statens ägarföreträdare för fastigheter för försvarsändamål, har ett nära samarbete med Försvarmakten kring fysisk planering och har bland annat medverkat i Försvarmaktens besök på länsstyrelserna. Samverkan har lett till ökad förståelse för myndighetens verksamhet och att myndigheten oftare får översiktsplaner på remiss från både kommuner och länsstyrelser. Översiktsplanerna utgör en viktig grund för verkets verksamhet, både som underlag för myndighetens ägarstrategier, men även för att bevaka att våra kunders verksamhet kan fortsätta att bedrivas i våra fastigheter då dessa verksamheter ofta har omgivningspåverkan. Översiktsplanen fyller en väsentlig funktion i den kommunala planeringen dels som strategidokument för utvecklingen av kommande planering, dels som länk mellan statliga och regionala intressen och kommunens egen planering. Fortifikationsverket delar därför de synpunkter som utredningen för fram om översiktsplaneringens strategiska betydelse för kommunerna.

Av sammanfattningen framgår att utredningen inte avser att lägga några förslag om riksintressesystemet samtidigt som det framhålls att det är av stor betydelse för översiktsplaneringen att underlagen för de olika riksintressena hålls aktuella. För att upprätthålla

effektivitet i planeringsinstrumentet anser Fortifikationsverket att kommunerna fortsatt bör åläggas att redovisa öppna riksintresseområden för totalförsvaret, så som garnisoner och skjutfält m.m. Ur ett strategiskt planeringsperspektiv bör den fysiska planeringen i översiktsplanen även kunna beakta, bevaka och beskriva en möjlig och/eller sannolik utbredning av befintlig verksamhet samt verksamhetsområden. Förfarandet skulle på så sätt bidra till totalförsvarets möjlighet att utvecklas och förändras och samtidigt få ett större genomslag i planeringen. Enligt nuvarande utformning saknas denna möjlighet, vilket leder till att den långsiktiga strategiska planeringen för riksintresse hålls relativt statisk.

Detaljsynpunkter

8.1.2

Fortifikationsverket bedömer att förslaget om planeringsstrategi enligt kapitel 8.1.2 kan vara ett adekvat sätt att aktualitetshålla en översiktsplan. Beslutet om planeringstrategin bör tydligt kommuniceras inte enbart till länsstyrelserna utan även till sakägare och andra intressenter. Vidare bör spårbarheten i den digitala översiktsplanen kunna synliggöras för olika aktörer.

Fortifikationsverket har noterat att kvaliteten på översiktsplanerna varierar mellan kommunerna. Myndigheten anser att det vore lämpligt att Boverket får i uppdrag att samordna utformningen av översiktsplanerna på motsvarande sätt som med detaljplaner. De förslag som utredningen lämnar, exempelvis vilken markanvändning som ska redovisas, bidrar till den likartade utformningen. Det bidrar också till förenklingar i samband med remisshanteringen då formen för planerna blir mer enhetlig.

9.2.

Fortifikationsverket ser positivt på förslaget om digitala översiktsplaner. Myndigheten är ansluten till Lantmäteriets digitala tjänst och kommer därför att kunna hantera planerna i GIS-system och i de tillämpningar som verket arbetar i. Detta, tillsammans med digitala detaljplaner, kan utgöra ett stöd för vår verksamhets interna planering av bebyggelse och markanvändning och då underlätta vårt arbete genom att enkelt ha tillgång till aktuell information. Här är det dock viktigt att påpeka att den digitala spårbarheten behövs säkras genom rutin eller motsvarande så att genomförda förändringar, mellan exempelvis samråd och granskning av en plan, blir synliga för inblandade aktörer.

11.1.1

När det gäller statens roll i översiktsplaneprocessen kan FORTV konstatera att länsstyrelserna remitterar översiktsplanerna till olika myndigheter med olika utgångspunkter. Två myndigheter medverkar mer än andra i översiktsplanarbetet och nämns särskilt: Försvarmakten och Trafikverket. Dessa nationella myndigheter med regionala organisationer har stor påverkan på översiktsplanarbetet i flertalet av Sveriges kommuner och har följaktligen en mer central roll i processen. Även Fortifikationsverket får översiktsplanerna på remiss i egenskap av sakägare och bevakar i dessa fall myndighetens roll som fastighetsägare, men även de intressen som våra hyresgäster, exempelvis Försvarmakten, kan ha.

Beslut

Beslut om yttrandet har fattats av stf. generaldirektör Helena Andersson efter föredragning av senior rådgivare Ella Kilim. I ärendets slutliga handläggning har även verksarkitekten Hans Bergenståhl och verksjuristen Susanne Lyckfjäll deltagit.

Helena Andersson
Stf Generaldirektör

Ella Kilim
Senior rådgivare

Eskilstuna 2018-10-25